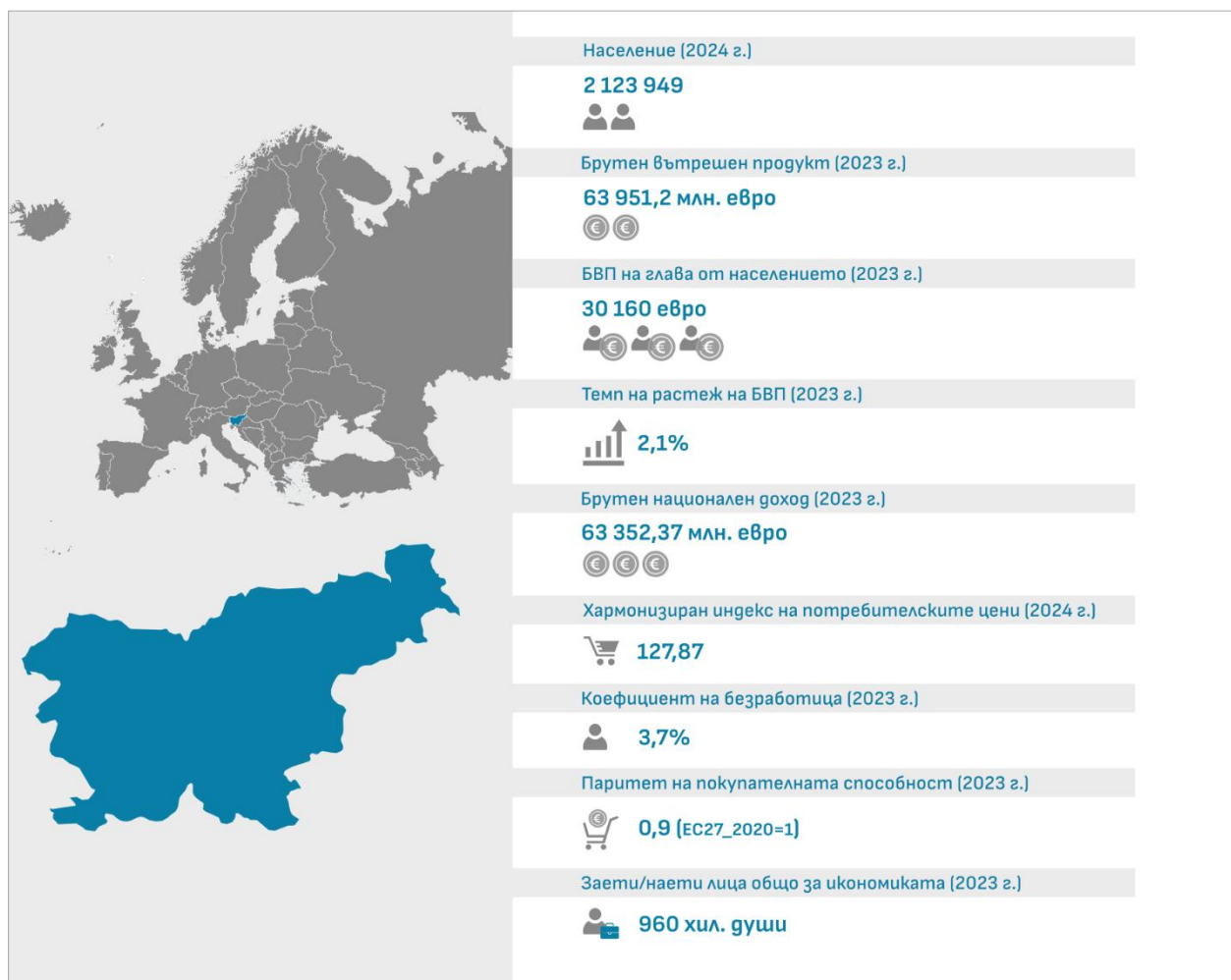

ПРОФИЛ НА ДЪРЖАВА: СЛОВЕНИЯ

Източници: Европейската комисия, Национален статистически институт, Global Network,
Университет на Люблина, Икономически факултет

ГЕОГРАФСКА КАРТА И ИНФОГРАФИКА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ (МСП)

Малките и средни предприятия наброяват **153 588** към 2022 г., от които 145 390 са микро предприятия, 6 908 са малки предприятия и 1 290 са средни. МСП формират **99.8%** от всички фирми в Словения и наемат **70%** от работещите и генерират **65%** от приходите. Те осигуряват работа на 497 054 души, като 232 478 са наети в микро фирми, 133 299 в малки фирми и 131 277 във фирми със среден размер.

Камарата на занаятите и малкия бизнес е организацията, която обединява 62 регионални камари. Производственият сектор играе ключова роля в икономиката на страната.

През 2020 г. броят на индустриалните предприятия е бил 21 978 и 92% от тях се занимават с производствена дейност. Генерираните от тях приходи от продажби са в размер на €30.3, което се равнява на 26.7% от цялата икономика. Разнообразието от видове производства е значително: метални изделия, автомобилни части, електроника, мебели, хартия, фармацевтични продукти, спортни стоки, текстил, обувки, хартия.

През 2023 г малките предприятия отбелязват най-голям растеж и на заетост (4.0%) и на добавена стойност (16.7%). През тази година всички индустриални екосистеми са регистрирали растеж в номинална добавена стойност, като най-големият е в строителството (18.5%), а най-малкият в цифровата индустрия (0.4%).

Виг	Брой	Процент
Микро предприятия	154 892	94.3%
Малки предприятия	7 767	4.7%
Средни предприятия	1 411	0.9%
Общо МСП	164 070	99.8%

През 2024 г. словенският производствен сектор е на прага на технологична революция, която отразява глобалната тенденция в индустриите. Технологиите са в центъра на иновациите и са двигател за ефективност, устойчивост и конкурентоспособност. Секторът преминава през дълбока трансформация, включваща автоматизация и роботизация, използване на анализ на данни и интелигентни производствени решения.

МСП използват основно традиционни технологични инструменти като интернет сайтове и платформи за екипна работа, но въвеждането на по-модерни технологии е ограничено поради това, че се възприемат като прекалено сложни. Въпреки напредващата цифровизация финансовите пречки и дигиталната компетентност на служителите си остават предизвикателства за тях.

Като част от тази тенденция част от словенските МСП въвеждат форми на изкуствен интелект от рода на машинно обучение, прогнозни анализи, киберсигурност, намаляване на човешката намеса.

Ai4si¹ публикува ръководство за прилагане на AI в словенските МСП с цел да революционизира операциите им. Словения е водеща държава в екосистемата

¹ AI for Slovenia

на изкуствения интелект със солидна база от изследователи от високо ниво и първокласни технически изследвания.

ДОСТЪП ДО ДАННИ

Идентифицирани източници на информация от качествен тип:

ИЗСЛЕДВАНЕ НА СЕМЕЙНИЯ БИЗНЕС²

Преобладаващият дял от предприятията (до 83%) в Словения са семейни, предимно малки с до 50 наети и именно те са двигателя на икономиката. Този вид семеен бизнес обичайно генерира годишни приходи до €4 милиона, има над 20-годишна история и се ръководи от собственик първо или второ поколение. Най-много от тези предприятия работят в сектор търговия на едро и дребно (19%), строителство (19%) и производство на промишлени стоки (17%). С по-малки дялове са консултантски и бизнес услуги (9%), потребителски услуги (9%), производство на потребителски стоки (7%), транспорт и комунални услуги (7%), туризъм (6%), инженерна и развойна дейност (4%).

Разпределението им по възраст е 69% между 21 и 50 години, 20% между 11 и 20 години, 6% между 0 и 10 години.

По оценка на предприемачите факторите, които определят бизнес успеха им, са качеството на продуктите, контрол на цената, утвърдена марка и лоялни клиенти. Растежът на бизнеса се планира през нови продукти и услуги, увеличаване на пазарния дял и нови територии. Едно от големите предизвикателства за семейните предприятия в Словения е неспособността им да излизат на чуждестранни пазари.

Според изследователите опитът на семейния предприемач е един от ключовите елементи на социологическия фон на фирменото управление и играе

² Family business characteristics in Slovenia. Университет на Любляна, Икономически факултет

роля в бизнес решенията, защото нормите на семейната собственост, ценностите и традиции се предават на следващото поколение.

Някои характеристики на семейните предприемачи в Словения: преобладаващо мъже (62%), възрастово най-голямата група е над 50 години (39%), мнозинството наследници на родители-предприемачи (68%). Семейните предприятия проявяват склонност за ангажиране с благотворителни каузи и за подкрепа на социално отговорни действия в областите борба с бедността, подкрепа на образованието, изкуствата и културата, здравеопазване и медицина.

Счетоводните и данъчни операции на семейните фирми се изпълняват от външен изпълнител (42%), външен консултант (23%). Финансиране за реструктуриране се използва основно за нови технологии, увеличаване на пазарния дял, иновации, нови продукти, нови пазари. Обичайният период за възвръщане на инвестицията е от три до пет години.

Семейният бизнес има значим принос за продажбите, добавената стойност и заетостта на словенската икономика. Средният семеен бизнес реализира приход от €2.54 милиона, добавена стойност от €0.77 милиона и има 20 наети.

Идентифицирани източници на информация от количествен тип:

НАЦИОНАЛЕН СТАТИСТИЧЕСКИ ИНСТИТУТ

Според данните на НСИ по правната си форма към 2019 г. над половината от МСП в Словения са били еднолични търговци, 38% дружества с ограничена отговорност и 2% заети с допълнителни селскостопански дейности или регистрирани земевладелци. Над 50% от МСП са в сектор услуги, наемат 40% от работещите и генерират 38.8% от добавената стойност. Най-голям оборот имат МСП в сектор търговия.

Сред новородените предприятия огромното мнозинство са микро предприятия (99.8%). Същото е валидно и за закритите предприятия (99.7%). Най-голям дял от предприятията със значителен растеж (95.6%) са малки и средни. За предприятия със значителен растеж се приемат тези с над 10% среден годишен растеж за тригодишен период, които са имали поне 10 наети през първата година от тригодишния период на растеж. Растежът се измерва през броя на заетите.

Данните за 2023 показват увеличен брой на МСП със сертификат за отлично предприятие³ с 2.1%; увеличен брой на заетите с 2.2% и увеличени на добавената стойност с 11.2%.

НАЦИОНАЛЕН ТЪРГОВСКИ РЕГИСТЪР

Националният търговски регистър на Словения осигурява възможност за търсене по определени параметри през търсачка: <https://www.ajpes.si/prs/default.asp>. Използването ѝ изисква безплатна регистрация с име и парола.

Търсене може да бъде направено по:

- Име на фирма
- Идентификационен номер
- Данъчен номер:
- Ранг (активни, закрити)
- Адрес
- Община
- Основна дейност (КИД до четвърти знак)
- Институционален сектор

³ Изискванията за издаване на сертификата са годишен оборот от минимум 25 000 EUR, резултат от оценката на Sofase най-малко 6, оценка на финансовите резултати и бъдещ бизнес риск за следващите 12 месеца.

- Правно организационна форма

Търсачката филтрира списък с компании със следните полета (Име, кратко име, адрес, Идентификационен номер, Данъчен номер, подразделение). Резултатите от търсенето могат да включват **до 100 резултата**. Не е предвидена възможност за изтегляне.

Всяко наименование на фирма води към нова страница (разширено досие). Данните могат да бъдат изтеглени **само в PDF формат**.

Разширеното досие включва:

- Basic information on the PRS unit

- Full name
- Contracted name
- Address
- City
- Post office
- Municipality
- Region
- AJPES branch office
- Phone, fax, e-mail

- Identification data

- Identification number
- Tax number
- Bank accounts

- Information on establishment

- Date of registration with the registering authority 04.10.1999
- Registering Authority
- Type of property Cooperatives
- Founders
- Representatives USTANOVITELJ/ZASTOPNIK NI VPISAN, Representative
- Other data:
 - Legal organizational form
 - Legal organizational subform
 - Institutional sector
 - Size RS
 - Main activity
 - Registered activities

Потребителите на приложението ePRS трябва да използват получените данни изключително **при спазване на условията и ограниченията, посочени в Общите условия за ползване.**

Осигуряването на **повторната употреба на данни от търговския регистър се максува** съгласно Тарифата за повторно използване на публична информация от търговския регистър на Словения

<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=TARI114>

Структура на данните: [PRS data structure](#)

[The selection of data from the Slovenian Business Register code list](#) (available in Slovene only)

Форма за поръчка на данни: [Order form for use of PRS data](#)

НАЦИОНАЛЕН ПОРТАЛ ЗА ОТВОРЕНИ ДАННИ

На Портала за отворени данни на Словения се публикуват само общи данни от регистъра (няма сектор, големина на предприятието и др.).

<https://podatki.gov.si/dataset/poslovni-register-slovenije>

Данни за ефективността на МСП (в базата данни, excel формат)

Table of Contents	
Summary Table	Summary Table which illustrates the size and structure of the non-financial business economy in 2022
Time Series	Graphs summarising the development of SME indicators over time
Sectoral Distribution	Graphs and tables on distribution of SMEs across sections (in comparison to EU27 average)
Knowledge Intensity	Data and graphs for SME indicators by knowledge-/technology-intensity of certain divisions
High-Growth Enterprises	Graphs on high-growth enterprises
NoE 1DGT	Data: Number of enterprises at section/1-digit level
NoE 2DGT	Data: Number of enterprises at division/2-digit level
EMP 1DGT	Data: Number of persons employed at section/1-digit level
EMP 2DGT	Data: Number of persons employed at division/2-digit level
VA 1DGT	Data: Value added at section/1-digit level
VA 2DGT	Data: Value added at division/2-digit level
HGE	Data: High-growth enterprises
Write-Up Calc	Calculations: numbers referred to in the SBA Fact Sheets